

МАРИНИЧ Ю. М.

студентка 1 курсу спеціальності правознавство ЖНАЕУ, м. Житомир,
Україна

ПОНЯТТЯ «АДВОКАТ», ЙОГО СОЦІАЛЬНЕ ПРИЗНАЧЕННЯ В ПРАВОВІЙ ДЕРЖАВІ

Створення правової держави є одним із найважливіших завдань, яке стоїть сьогодні перед Україною. Без ефективного функціонування незалежної та сильної адвокатури існування демократичної держави і громадянського суспільства неможливе. Адвокатура здатна справляти вагомий вплив на всі сторони функціонування держави, активно сприяти здійсненню реформ і формуванню правової держави.

Метою дослідження є усвідомлення ролі адвокатури (серед інших інститутів) у юридичному механізмі захисту прав людини, з'ясувати місце й роль адвокатури в нашій державі.

Одне з найважливіших прав людини — право на особисту недоторканність. Воно проголошене Конституцією України (ст. 29). Закріплення цього права в Основному Законі нашої держави відповідає головним міжнародно-правовим документам. Це Загальна декларація прав людини 1948 року (ст. 3), Міжнародний пакт про громадянські і політичні права 1966 року (ст. 9), Європейська конвенція про захист прав і основних свобод людини 1950 року (ст. 5), Основні положення про роль адвокатів, прийняті в серпні 1990 року VIII Конгресом ООН по запобіганню злочинам. Така узгодженість Конституції України з міжнародно-правовими нормами свідчить про розбудову в нашій країні правової держави та громадянського суспільства.

Розбудова української правової держави, для якої людина є головною соціальною цінністю, а її потреби та інтереси – основними критеріями діяльності цієї держави, неодмінно вимагає оновлення законодавства, приведення його у відповідність з міжнародними правовими актами в галузі прав людини. Конституція України серед інших важливих конституційних прав і свобод громадян виділяє такі, як право на свободу і особисту недоторканність (ст. 29), повагу честі й гідності особи (ст. 28), закріплює право громадян на правову допомогу (ст. 59), презумпцію невинуватості (ст. 62). Основними гарантами прав людини має бути національне законодавство та сама держава, на території якої проживає особа.

Серед усіх юридичних засобів захисту прав людини важливе місце належить адвокатурі. У ст. 59 Конституції України вказується, що для забезпечення права на захист від обвинувачення та надання правової допомоги

під час вирішення справ у судах та інших державних органах в Україні діє адвокатура. Отже її фундаментальним призначенням є захист прав людини і саме тому необхідне досконале функціонування цього надзвичайно важливого право забезпечувального інституту.

Стаття 4 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» визначає, що адвокатура України здійснює свою діяльність на принципах верховенства права, законності, незалежності, конфіденційності та уникнення конфлікту інтересів. В ст. 5 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» визначено, що адвокатура є незалежною від органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їх посадових та службових осіб.

Надзвичайно важливим принципом діяльності адвокатури є принцип незалежності. Адже, тільки незалежна адвокатура може здійснювати ефективний захист прав та законних інтересів людини в державі. Незалежність адвокатури за світовими стандартами передбачає, насамперед, незалежність від органів державної виконавчої та судової влади, а також громадських об'єднань (політичних партій, організацій тощо).

Принцип законності. За світовими стандартами зміст зазначеного принципу полягає в тому, що допомогу своїм клієнтам адвокати мають подавати законним способом, домагатися додержання саме тих прав та свобод, які офіційно визнанні національним і міжнародним правом.

Принцип демократизму та гуманності. Адвокатура — важливий інструмент дійсної демократії. Адже за своєю природою вона є громадського, самостійного виду організацією, яка виконує важливу суспільну функцію — захист прав і законних інтересів громадян та організацій. Реальна і надійна захищеність прав людини — найвищий критерій гуманності, прогресивності, «якості» адвокатури.

Принцип конфіденційності. Це найважливіша передумова довірчих відносин адвоката і клієнта а також чи не найважливіша гарантія адвокатської діяльності (тобто адвокатська таємниця).

Головна специфіка адвокатської діяльності полягає в тому, що адвокат під час роботи завжди опікується інтересами інших людей. Він мусить виконувати свою роботу сумлінно й ефективно. У будь-якій правовій державі адвокату належить особлива роль. Основні положення про роль адвокатів, прийняті на VIII Конгресі ООН по запобіганню злочинам, що відбувся в серпні 1990 р., вказують на особливість адвокатської діяльності в суспільстві, яку має поважати і гарантувати уряд під час розробки національного законодавства та його застосування як адвокатами, так і суддями, прокурорами.

Висновок : Побудувати демократичну державу без створення гарантій правового захисту неможливо, а для реалізації поставленої мети вкрай важливо забезпечити механізм функціонування такого специфічного правозахисного інституту як адвокатура. Пріоритетність завдань і функцій, покладених на адвокатуру, вимагає, щоб вона була міцною незалежною, високопрофесійною. Держава зобов'язана створити відповідні умови для її функціонування і забезпечення громадян висококваліфікованою правовою допомогою, у тому числі безкоштовною у встановлених законом випадках.

Список використаних джерел:

1. Конституція України: чинне законодавство зі змінами та допов. станом на 30 вересня 2016 р.: (ОФЦ. ТЕКСТ). — К.: ПАЛИВОДА А.В. 2016.-56с.

2. [Електронний ресурс].— Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/5076-17>

3. Закон України « Про безоплатну правову допомогу» 2011, № 51, ст.577 / Відомості Верховної Ради України // [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3460-17>.

4. Закон України «Про адвокатуру і адвокатську діяльність» від 19.12.2012 р. /Вісник Верховної Ради України // [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/5076-17>

5. Основні положення про роль адвокатів (прийняті VIII Конгресом ООН по запобіганню злочинам у серпні 1990 р.).

6. Загальний кодекс правил для адвокатів країн Європейського Співтовариства (прийнятий делегацією дванадцяти країн-учасниць на пленарному засіданні в Страсбурзі у жовтні 1988 р.).

7. Меліхова О.В. Адвокатура в Україні. — К.: КНЕУ, 2005. — с.3-5, 11-13,

8. Постанова Пленуму Верховного Суду України “Про застосування Конституції України при здійсненні правосуддя” від 01.11.1996 р. // Право України. – 1996. - №2. – с.91-93.